

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мариана Георгиева Асенова
ВУАРР- Пловдив

1. Обща информация

Становището е изготвено на основание заповед на ректора на ВУАРР №115/04.04.2023 г. за определяне на състав на научно жури за защита на дисертационен труд и решение на научното жури от неговото първо заседание на 06.04.2023 г. регистрирано с протокол №1.

Автор на дисертационния труд: Владимир Драги Арсовски

Тема на дисертационния труд: „Финансови аспекти на зелената икономика и ролята ѝ за устойчивото развитие: тенденции, динамика, взаимодействие“

Област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“

Професионално направление 3.8. „Икономика“

Докторска програма „Финанси и банково дело“

Първично звено: катедра „Икономика и финанси“

Приемащо структурно звено: Департамент по икономика и управление

Научен ръководител: проф. д-р Огняна Стоичкова

2. Общо описание на дисертационния труд

Дисертацията се състои от четири глави, увод, заключение и библиографска справка на използваната литература. Общият обем на дисертацията обхваща 238 страници, таблиците са 13, фигурите – 17. Съдържанието е структурирано съобразно поставената изследователска теза и задачи и е съобразено с обекта и предмета на изследване.

Темата на дисертационния труд е изключително актуална, личи познаване на правно-икономическите постановки отнасящи се до проявлението на зелената икономика и зелените финанси в съвременните реалности като е подчертана ролята ѝ за устойчивото развитие и решаването на наболелите социални, екологични и финансови проблеми в обществото и в честност в Р.С. Македония.

Проучени са значителни по обем литературни източници, които коректно са цитирани. В отделните глави се откроява авторското мнение и са изведени основните изводи в края на всяка глава.

3. Оценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Съдържанието на дисертационния труд отговаря на логично изградената структура. Много добре са представени тезата, задачите, обекта, предмета и методологията на изследването както и информационната база.

Тезата на разработката е определена като „идентифициране на възможностите за повишаване на икономическата ефективност и за оптимизиране темповете на икономически растеж с помощта на инструментите на зелената икономика. Защишава се схващането, че нестабилността на съвременната система на пазарна икономика не позволява ефективно реализиране на основните предимства на зелената икономика, а алтернатива може да бъде само система, изградена на базата на баланс между пазарна и регулираната икономика“. За доказване на научната теза са изведени четири задачи, които отговарят на четирите глави в дисертационния труд и много удачно е направено уточнението, че анализа обхваща три групи финансови аспекти на зелената икономика – финансовите инструменти за стимулиране на инвестициите в зелена икономика, проблемът за зелените работни места и ролята на зелената икономика за икономическия растеж от гледна точка на поддържане на устойчиво развитие на икономиката. Това е важен момент, тъй като проблематиката на зелената икономика е многообхватна и така авторът подчертава към кои аспекти насочва своето внимание.

Обект на изследване е зелената икономика и възможностите ѝ за гарантиране на устойчиво икономическо развитие, а предмет - финансовите аспекти, характеризиращи възможностите на зелената икономика за постигане на екологосъобразно устойчиво развитие.

В дисертационния труд първите две глави третира предимно в теоретичен аспект концепциите за зелената икономика и устойчивото развитие, а в трета глава се акцентира върху избраните три аспекта на финансовото проявление на зелената икономика и зелените финанси. Четвърта глава е посветена на зелената икономика и задачите, които стоят за решаване в родната страна на докторанта – Р. С. Македония. В края на дисертационния труд е направено емпирично проучване на обществените нагласи на няколко граничещи с Р. България общини в Р. С. Македония за преминаване към зелена икономика. Изводът от проучването е, че „населението е добре осведомено, но си дава сметка за големите финансови разходи по пътя към трансформация на икономиката и очаква конкретна и сигурна финансова подкрепа от местната и държавна власт“.

4. Оценка на автореферата към дисертационния труд

Авторефератът много точно, коректно и в синтезиран вид представя основните въпроси и проблеми изследвани в дисертацията. Посочени са тезата, целта, задачите на дисертационния труд, както и основните теоретични постановки и практически изводи в четирите глави на разработката. Личи авторовото мнение и се открояват някои от приносните моменти на дисертационния труд. Езикът и стилът са много добри, графическото оформление на материала също е на ниво. Синтезирани са основните приносни моменти, посочени са публикациите по темата на дисертационния труд.

5. Оценяване на приносите на дисертационния труд (научни, научно-приложни)

Приемам представените пет научни и два практико-приложни приноси в дисертационния труд. Те действително съществуват и се открояват в отделните глави. Като по-важни бих посочила:

- Изясняване ролята на „Инициативата за каталитичните финанси“ като партньорство на банки, наднационални агенции и фондове, насочени към увеличаване финансирането на проекти с висока възвращаемост по света, с цел получаване на допълнително финансиране;
- Характеризирането на „зелените облигации“ и анализиране състоянието на пазара на зелени облигации в света;
- Разглеждане ролята на екологичните данъци в ЕС със съпоставка с екологичните данъци в България;
- Синтезиране на постановките на „Механизма за справедлив преход“ като ключов инструмент, с който се гарантира целева подкрепа за мобилизирането на най-малко 100 милиарда евро за периода 2021-2027 г. в най-засегнатите региони, за да бъдат смекчени социално-икономическите последици от прехода.
- Обосноваване на гледната точка, че нестабилността на съвременната система на пазарна икономика не позволява ефективно реализиране на основните предимства на зелената икономика, а алтернатива може да бъде само система, изградена на базата на баланс между пазарна и силно регулирана интервенционистка икономика;

6. Критични бележки и препоръки

Нямам сериозни забележки към дисертационния труд, а по-скоро имам няколко препоръки:

1. В бъдеще работата може да се разшири като се обърне по-голямо внимание на използваните финансови инструменти при постигането на зелен преход.
2. Основните приноси от изследването в дисертационния труд, които касаят икономиката на Р. С. Македония могат да бъдат предложени в публикация или по друг начин до ръководните органи във финансовия сектор на страната за да се ползват и да придобият по-широка приложимост.

Критичните бележки в никакъв случай не омаловажават достойнствата на дисертационния труд, в който са изпълнени поставените цели и задачи.

7. Въпроси към докторанта

1. Как може да се реализира идеята за „зелена икономика“ в страни с влошена демографска структура, застаряващо население, липса на нови технологии и ниска инвестиционна култура?

8. Заключение:

Представената дисертация има характер на завършена научна разработка. Този труд може да бъде оценен като успешен и полезен както за науката, така и за практиката. Това ми дава основание да гласувам с „ДА“ и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Владимир Драги Арсовски в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление: 3.8. Икономика; Докторска програма: „Финанси и банково дело“

01.05.2023 г.

Член на журито:

Проф. д-р Мариана Г. Асенова